

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ และมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้วัฒนธรรมด้านต่างๆ ยืนยงอยู่ได้ ความเจริญของงาน ต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องถ่ายทอด และบันทึก ภาษาจึงเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ และความรู้สึกให้แก่กันในเรื่องมนุษย์ (สุทธิวงค์ พงษ์ไพบูลย์, 2516) ดังนั้นทักษะต่างๆ ทางภาษาอันได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน จึงมีความสำคัญควรได้รับการฝึกฝน และใช้อยู่เสมอ เพื่อให้ใช้ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เพราะถ้าผู้ใช้ใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นเครื่องช่วยในการถ่ายทอด การสื่อความคิด ความรู้สึก ทัดตนคติ ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ไปสู่ผู้รับให้เข้าใจ และเกิดความคิด ความรู้สึก รวมทั้งทัศนคติที่ใกล้เคียงกันได้ (กิติยวดี บุญชื่อ, 2520) การสื่อสารด้วยภาษาของมนุษย์นั้น มีการรับเข้าและแสดงออก มนุษย์สื่อสารด้วยภาษาส่วนรับคือ การฟังและการอ่าน และสื่อสารด้วยการใช้ภาษาแสดงออกคือ การพูด และการเขียน ในบรรดาทักษะทั้ง 4 ด้าน การเขียนจัดได้ว่าสำคัญที่สุด ดังปรากฏในคู่มือการสอนภาษาไทยเล่ม 1 ว่า การติดต่อสื่อสารของมนุษย์นั้นทำได้หลายทาง แต่ทางที่สำคัญที่สุดนั้นคือ การพูดและการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2516) เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายได้คงทน และปรากฏเป็นหลักฐานได้ดีกว่าทักษะอื่น เพราะจารึกเป็นตัวอักษรไว้ไม่ลบเลือนรวดเร็วเหมือนคำพูด เช่น หลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง จดหมายเหตุ เป็นต้น การเขียนจึงใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อระหว่างอดีตและปัจจุบัน อีกทั้งปัจจุบันถึงอนาคตด้วย (จุไร วรศักดิ์โยธิน, 2519) นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528) ยังได้เห็นถึงความสำคัญของการเขียนว่า การเขียนเป็นการสื่อความหมายที่เป็นหลักฐานได้ดีคงทนกว่าการพูด ในอดีตเรายังใช้การจำจากปากโดยใช้ภาษาพูดมาจนถึงสมัยพ่อขุนรามคำแหงทรงเริ่มประดิษฐ์อักษรไทย ในปี พ.ศ. 1826 ภาษาเขียนเริ่มมีจารึกขึ้นจนมีการพัฒนาที่เจริญ มีการพิมพ์ตำราต่างๆ ทำให้การเขียนมีบทบาทต่อชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น ภาษาเขียนกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาทุกระดับเพราะผู้ศึกษาสามารถหาความรู้จากตำราเรียนได้ การเรียน

วิชาต่างๆ ต้องอาศัยการเขียน เช่น การเขียนเพื่อบันทึก เพื่อทำรายงาน เพื่อจดจำ และเพื่อแสดงออกถึงความเข้าใจของผู้เขียนในการประเมิณผล นอกจากนี้ แฟรงค์ สมิท (Frank Smith) อ้างถึงใน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของภาษาเขียนไว้ว่า การเขียนช่วยอธิบายความนึกคิดของตนเอง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือความเชื่อของผู้อื่นได้ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นระเบียบบันทึกเหตุการณ์ในอดีต และทำให้เกิดความบันเทิงใจ

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ยังได้เน้นถึงความสำคัญของการเขียนไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรข้อที่ 1 ว่า ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้

การใช้ภาษาไทยในปัจจุบันนี้บุคคลกลุ่มต่างๆ เช่น นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปยังเขียนหนังสือผิดกันมาก ส่งผลกระทบไปถึงการเรียนการสอน ตลอดจนการติดต่อสื่อสาร ทำให้คุณค่าของภาษาด้อยไป และที่สำคัญคือ ทำให้การสื่อความหมายผิดพลาด จากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งเป็นครูภาษาไทย พบว่า นักเรียนมักเขียนหนังสือผิดพลาดคือ เขียนไม่ถูกต้อง ไม่สามารถสื่อความหมายได้ ไม่รู้จักความหมายของคำ ใช้คำนามผิด ใช้คำกริยาผิด ประโยคไม่สมบูรณ์ ดังที่ กรรณิการ์ พวงเกษม (2532) ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องในการเขียนประโยคที่มักพบอยู่เสมอคือ นักเรียนมักเขียนประโยคตามภาษาพูด เขียนประโยคไม่สมบูรณ์ เขียนประโยคที่ขาดกริยา และเขียนประโยคโดยละคำบุพบทขาดความระมัดระวัง และมองไม่เห็นความสำคัญของการเขียนให้ถูกต้อง ทำให้ผลงานการเขียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในสถานศึกษาบางแห่งครูผู้สอนมีส่วนสร้างนิสัยที่ไม่ดีในด้านความรู้สึกรับผิดชอบต่อการเขียนภาษาไทยให้แก่ นักเรียน และความจำเป็นในการเขียนภาษาไทยให้ถูกต้อง ระบบข้อสอบใช้ชีวิตจริงเครื่องหมายและเติมคำในช่องว่างทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกทักษะการเขียน นักเรียนจึงกลายเป็นผู้เขียนผิดพลาดอยู่เสมอโดยไม่ระมัดระวัง และไม่รู้สึกว่าเป็นคนบกพร่องในการใช้ภาษาแต่ประการใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นความบกพร่องที่ติดตัวเด็กไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่

เนื่องจากภาษาเป็นวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ฉะนั้นค่านิยมที่ดีต่อภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเมื่อคนเรามีค่านิยมที่ดีๆ ก็ย่อมมองไม่เห็นความสำคัญที่จะเขียนให้ถูกต้อง จึงเขียนไปโดยไม่ได้ศึกษาให้รู้ถึงระเบียบของภาษา และขาดความเอาใจใส่

ในกฎเกณฑ์ต่างๆ ทางภาษาที่วางไว้ ทั้งยังไม่ได้สนใจปลูกฝังให้คนรุ่นต่อไปเกิดความรัก และรู้ในคุณค่าของภาษา เอเมอร์ จิตตยโสมณ (2529) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้การเขียนภาษาไทย มีข้อผิดพลาดเกิดจากการที่ผู้เขียนไม่รู้จักกฎเกณฑ์หรือรูปแบบทางไวยากรณ์ ซึ่งต้องเดา และการไม่รู้เป็นความผิดพลาดที่มักจะเกิดขึ้น เมื่อผู้เขียนไม่ทราบกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์หรือรูปแบบที่ถูกต้อง และไม่พยายามเดา การไม่รู้เป็นความผิดพลาดที่ผู้เขียนไม่สามารถแก้ไขเองได้ เพราะตนเองไม่รู้ว่าผิด ได้แก่ ความผิดพลาดที่เกิดจากการเขียนตามอิทธิพลของสำนวนภาษาต่างประเทศ และการใช้ภาษาพูดปนในภาษาเขียน ผู้เขียนคงจะพยายามถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองในรูปของการเขียน โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องในการใช้สำนวนหรือลำดับของคำ ลักษณะการเขียน จึงเป็นไปอย่างอัตโนมัติ เช่นเดียวกับการพูดโดยปราศจากความระมัดระวัง จากงานวิจัยของ วาณี เตวตาลัย (2520) พบว่า ข้อผิดพลาดในการเขียนของนักเรียนที่การใช้ลักษณะนามผิด ใช้สันธานผิด ขาดประธาน ขาดลักษณะนาม ใช้ภาษาพูดปนภาษาเขียน และจากงานวิจัยของสุพร วงศ์สุนทรเลิศ และเอื้อพร สัมมาทิพย์ (2535) พบว่า ข้อผิดพลาดในการเขียนที่พบบ่อยที่สุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ การใช้คำและกลุ่มคำฟุ่มเฟือย ขาดคำที่จำเป็นในประโยค นักเรียนเขียนไม่เว้นวรรคในที่ที่ควรเว้น และใช้วรรณยุกต์ผิด นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ครูและ ผู้ปกครองของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีฐานะทางครอบครัวไม่ดีเท่าที่ควร จึงไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนให้กับนักเรียน เพราะต้องทำงานตลอดทั้งวัน มีผลทำให้ นักเรียนมีทักษะการเขียนไม่ดี

ภาษาเขียนจะช่วยพัฒนาความคิด สติปัญญา และทัศนคติ การเขียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะพัฒนาบุคคลให้บรรลุเป้าหมายการดำรงชีวิต การเรียนในระบบต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ โดยใช้ในการบันทึกรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะในกระบวนการวัดผล ยังมุ่งให้เด็กถ่ายทอดความคิดความเข้าใจออกมาในรูปของการเขียน ผู้เรียนที่มีความสามารถทางด้าน การอ่านและการเขียนต่ำกว่ามาตรฐานที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้จึงมักสอบตก ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้นจึงควรมีการส่งเสริมทักษะการเขียน โดยดำเนินการศึกษา ข้อผิดพลาดในการเขียนของนักเรียน และใช้วิธีการต่างๆ เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียน จะช่วยส่งเสริมทักษะการเขียนให้ดีขึ้น

จากแนวการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ได้กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้มีความรู้พื้นฐานในการแต่งประโยค ทำให้นักเรียนรู้คำ เข้าใจความหมายของคำมากขึ้น ใช้คำในการแต่งประโยคได้ตามสมควรกับวัยและระดับชั้น ซึ่งสอดคล้องกับ วรณ แก้วแพรง (2526) กล่าวว่า การผูกประโยคทำให้นักเรียนรู้คำ เข้าใจความหมายของคำมากขึ้น เรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบหรือชนิดของประโยคในภาษาไทย ที่พอเหมาะกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน มีหลักการผูกประโยคและมีเจตคติที่ดีในการผูกประโยค อย่างไรก็ตาม พบว่านักเรียนมีข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยมากมายดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้การเข้าใจความหมายของคำและการผูกประโยคไม่เท่าที่ควร ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ เพราะแบบฝึกจะช่วยเสริมทักษะภาษาไทยช่วยให้นักฝึกฝนได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้นักมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับเพตตี (Petty, 1963) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกว่า แบบฝึกจะเป็นการส่งเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้นักทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักประสบผลสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น ช่วยเสริมให้ทักษะภาษาคงทน ช่วยให้นักมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหาชั้นๆ ได้ทั่วทั้งที่ ริเวอร์ (River, 1972) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่าต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอควรในเรื่องหนึ่งๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่นๆ ต่อไป แต่หลบหลีกการใช้แบบประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้นๆ ประโยคและคำควรเป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน เป็นแบบฝึกที่ให้นักเรียนใช้ความคิด และควรมีหลายรูปแบบ นอกจากนี้ สุนันท์ จุฑยตร์ (2509) ได้กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีควรมีเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และมีภาพประกอบ ภาพประกอบในแบบฝึกควรเป็นภาพเขียนโปร่งใสที่มีรายละเอียดของภาพน้อย (ภาพการ์ตูน) แสดงอาการเคลื่อนไหว มีชีวิตจิตใจ มีขนาดใหญ่เหมาะสมกับหน้ากระดาษ และมีเนื้อหาตรงกับหัวเรื่อง ลักษณะของแบบฝึกดังกล่าวนี้จะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี และช่วยแก้ปัญหาเรื่องความสามารถที่ไม่เท่ากัน ทำงานเสร็จไม่พร้อมกัน ซึ่งทำให้เด็กเบื่อและรบกวนชั้นเรียน โดยการให้เด็กที่ทำงานเสร็จเรียบร้อยระบายสีภาพต่างๆ ในขณะที่คนอื่นทำงานของตนต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ

สร้างแบบฝึกโดยอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาของ ธอร์นไดค์ (Thorndike, 1961) ที่สัมพันธ์กับการสร้างแบบฝึก ธอร์นไดค์ ได้กล่าวว่า

(1) สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกมีความคล่อง และจะสามารถทำได้ดี ภาษาเป็นวิชาทักษะ โดยลักษณะวิชาแล้ว ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาต่อเมื่อมีการฝึกฝนให้ทำแบบฝึกหัด ได้ใช้ทักษะทางภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น กฎแห่งการฝึกหัดนี้จะช่วยทำให้แก้ข้อบกพร่องในการเรียนได้

(2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล คำหนึ่งถึงว่า นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจทางภาษาต่างกัน ฉะนั้น ในการสร้างแบบฝึกจึงพิจารณาถึงความเหมาะสม คือไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป และควรมีหลาย ๆ แบบ

(3) การจูงใจผู้เรียน โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปยาก เป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึก และช่วยกระตุ้นให้ติดตามต่อไป

(4) ใช้แบบฝึกสั้นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

(5) การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนทดลอง นำสิ่งที่มีความหมาย ภาษาที่ใช้พูดและใช้เขียนในชีวิตประจำวัน เมื่อผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว นอกจากจะจำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ เป็นประโยชน์อีกด้วย

จากหลักการสร้างแบบฝึกที่ดีและทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับการสร้างแบบฝึกดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย ซึ่งเป็นการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีปัญหาในการเขียนประโยคการใช้แบบฝึกตามทฤษฎีดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการสอนซ่อมเสริมของประคอง สุทธสาร (2534) ได้กล่าวว่า จะต้องเริ่มจากสิ่งซึ่งนักเรียนรู้นำสิ่งที่ยังไม่รู้ ใช้สื่อการสอนที่นักเรียนสนใจ เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และรู้จักวิธีเสริมสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน

การสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ควรได้รับการสอนจากครูก่อนการใช้แบบฝึก จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น และนักเรียนยังได้ฝึกฝนที่จะศึกษาด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สมศักดิ์ สินธุระเวชย์ (2529) ได้กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมระหว่างครูกับนักเรียนเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการได้เหมาะสม

กับนักเรียน สามารถจะชี้แจงความสนใจของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด จากนั้นให้นักเรียนทำแบบฝึก
จะทำให้ให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนดีขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียน
ประโยคภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแนวการจัดประสบการณ์หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง 2533) ได้กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการ
แต่งประโยคมาครบแล้ว และนักจิตวิทยาได้กล่าวว่า เด็กในวัยนี้จะมีความพร้อมทางการเขียนดีขึ้น
หากส่งเสริมการเรียนที่ถูกทางเด็กจะยิ่งเก่ง และมีความเจริญงอกงามทางภาษามากขึ้น ดังนั้น
การวิจัยจึงมุ่งพัฒนาแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียน เพราะ
การให้นักเรียนทำแบบฝึกจะทำให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่ว โดยเฉพาะทักษะในด้านการเขียน
ประโยคต้องอาศัยการฝึกอย่างถูกวิธี ทั้งยังสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับนักเรียน จะช่วยให้นัก
เรียนมีพัฒนาการเขียนมีทักษะในการเขียนดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

การเขียนเป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อความหมายได้คงทนและมีความสำคัญในการศึกษาทุกระดับ เพราะการเรียนรู้วิชาต่างๆ ต้องอาศัยการเขียน โดยเฉพาะการเขียนประโยคจะทำให้ นักเรียนเรียนรู้คำ เข้าใจความหมายของคำมากขึ้น เรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบหรือชนิดของประโยคในภาษาไทยที่พอเหมาะกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน แต่การใช้ภาษาในปัจจุบัน นักเรียนมักเขียนประโยคผิดพลาดกันมาก เขียนประโยคไม่สมบูรณ์ ทำให้ผลงานการเขียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังที่ สุพร วงศ์สุนทรเลิศ และเอื้อพร สัมมาพิทย์ (2535) ได้วิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดในการเขียนที่พบบ่อยที่สุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ การใช้คำ และกลุ่มคำผิดเพี้ยน ขาดคำที่จำเป็นในประโยค อย่างไรก็ตาม ในการที่จะค้นพบข้อผิดพลาดดังกล่าวอย่างถ่องแท้ จะต้องมีการวินิจฉัยเพื่อค้นหาข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีปัญหาดตรงจุดไหน และเมื่อครูได้แก้ไข เรื่องที่มีปัญหาให้แก่ นักเรียนแล้ว นักเรียนก็จะมีความพร้อมที่จะเรียนเรื่องใหม่ได้ แนวทางแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยแนวทางหนึ่งคือการใช้แบบฝึก ดังที่ เพตตี (Petty, 1963) ได้กล่าวว่า แบบฝึกจะเป็นการส่งเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเสริมให้ทักษะภาษาคงทน ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ทันเวลาที่ สอดคล้องกับ พิศวาท ลัดดากุล (2523) ได้สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสายสุนิ์ สกุลแก้ว (2533) ได้พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า แบบฝึกที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ ปีการศึกษา 2536 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของภาคปลายปีการศึกษา 2535 อยู่ในระดับ 1 และ 2
2. ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองรวมทั้งหมด 18 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง (3 คาบ) รวม 90 ชั่วโมง
3. เนื้อหาที่นำมาสร้างแบบฝึกใช้แนวทางจากหนังสือเรียนภาษาไทย และคู่มือครูชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1, เล่ม 2 โดยศึกษาคำง่ายที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกจากงานวิจัยของสุนันท์ จงชนสารสมบัติ (2525)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนประโยคภาษาไทย หมายถึง แบบทดสอบเพื่อค้นหาข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยที่ใช้ก่อนการทำแบบฝึก เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย ลักษณะของแบบทดสอบเป็นภาพจำนวน 4 ภาพ ให้นักเรียนเขียนประโยคจากภาพแล้วบันทึกข้อผิดพลาดลงในแบบตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนประโยคภาษาไทย หมายถึง แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางการเขียนประโยคภาษาไทย ก่อนและหลังการทำแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย ลักษณะของแบบทดสอบเป็นภาพจำนวน 4 ภาพ ซึ่งเป็นภาพที่มีลักษณะคล้ายภาพในแบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนประโยคภาษาไทย และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น

ข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย หมายถึง การเขียนประโยคภาษาไทยที่ไม่ถูกต้องของนักเรียน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ ข้อผิดพลาดในเรื่องของหน่วยความที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค หน่วยกริยา หน่วยความที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค และการใช้ทศขยายคำนาม ประโยคไม่ถูกต้อง

แบบฝึกการเขียนประโยคภาษาไทย หมายถึง แบบฝึกหัดการเขียนประโยคภาษาไทย โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดซ้ำๆ กัน เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย เรื่องการขาดประธาน กริยา กรรม และการใช้คำกริยาเกิน รวม 4 เรื่อง แต่ละเรื่องมี 5 ชุด และใช้เวลาฝึกชุดละ 1 ชั่วโมง

การใช้แบบฝึก หมายถึง การให้นักเรียนทำแบบฝึก โดยสอนเนื้อหาในเรื่องที่จะฝึกก่อน เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องนั้นๆ

การพัฒนาแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย หมายถึง การสร้างแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งได้จากการวินิจฉัยการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียน และพบว่านักเรียนมีข้อผิดพลาดในเรื่องการขาดหน่วยประธาน กริยา กรรม และการใช้คำกริยาเกิน โดยสร้างแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่ง 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนจากการทำแบบฝึกได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 80 และ 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนจากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียนหลังการทดลองใช้แบบฝึกได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยของภาคปลายปีการศึกษา 2535 อยู่ในระดับ 1 และ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาคู่มือ หนังสือ และงานวิจัยในเรื่องของเนื้อหาทางภาษา คำพื้นฐาน แนวการสร้างแบบทดสอบ หลักการตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเขียนประโยค และการสร้างแบบฝึก
2. เลือกตัวอย่างประชากร จากประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2536 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเขต แบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้เขตภาษีเจริญ ซึ่งมีจำนวนโรงเรียน 22 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบบง่าย (Simple random sampling) ตามอัตราส่วน 1:2 ได้โรงเรียน

ขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน ขนาดกลาง 4 โรงเรียน และขนาดเล็ก 4 โรงเรียน รวมทั้งหมด 10 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 709 คน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างนักเรียนแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในแต่ละโรงเรียนเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของภาคปลายปีการศึกษา 2535 อยู่ในระดับ 1 และ 2 แล้วเรียงคชเลขจากต่ำที่สุดเรียงลำดับขึ้นไปจนครบ 12 คน ได้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร 120 คน

3. สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนประโยคภาษาไทย จำนวน 1 ฉบับ

เป็นการเขียนประโยคจากภาพจำนวน 4 ภาพ

3.2 สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนประโยคภาษาไทยก่อนและหลังการใช้แบบฝึก จำนวน 1 ฉบับ เป็นการเขียนประโยคจากภาพจำนวน 4 ภาพ

นำแบบทดสอบในข้อ 3.1 และ 3.2 ไปให้คหุ้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ แก่ไขข้อบกพร่องให้ถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาระดับความยาก ค่าอำนาจจำแนก และนำมาหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้

3.3 สร้างแบบตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยจำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้ควบคู่กับแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนประโยคภาษาไทย

นำแบบตรวจสอบที่สร้างขึ้นไปให้คหุ้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ แก่ไขข้อบกพร่องให้ถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้ตรวจสอบกับการเขียนประโยคของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวินิจฉัยข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจำนวน 30 คน และนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

4. สร้างแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย จำนวน 4 เรื่อง เรื่องละ 5 ชุด นำไปให้คหุ้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ แก่ไขข้อบกพร่องให้ถูกและเหมาะสมแล้วนำไปทดลองกับนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกให้ได้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

5. เก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนประโยคภาษาไทย ซึ่งเป็นการเขียนประโยคจากภาพ 4 ภาพ วันละ 2 ภาพ ภาพละ 15 นาที รวม 1 ชั่วโมง

5.2 จากการวินิจฉัยการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียน ผู้วิจัยบันทึกข้อผิดพลาดลงในแบบตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทย ถ้าพบว่านักเรียนมีข้อผิดพลาดในเรื่องใด ให้นำแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคในเรื่องนั้นไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เป็นเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยให้ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนประโยคภาษาไทยก่อนและหลังการใช้แบบฝึก

5.3 นำแบบฝึกเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกอีกครั้งว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 จริงหรือไม่ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยให้ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนประโยคภาษาไทยก่อนและหลังการใช้แบบฝึก

6. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาระดับความยาก ค่าอำนาจจำแนก และความเที่ยงของแบบทดสอบ ตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนำข้อมูลที่ได้มาแยกประเภทหาความถี่ ค่าร้อยละ เสนอในรูปตาราง และความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคภาษาไทยของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการสอนของครูภาษาไทย ให้เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ ระดับความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. ได้แบบฝึกการเขียนประโยคภาษาไทยที่สอดคล้องกับลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนประโยคของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะด้านอื่นๆ